

RECENZJA PRACY MAGISTERSKIEJ

PANI EGY KILMKOVEJ NA TEMAT

CZŁOWIEK W ŚWIETLE POLSKIEJ I CZESKIEJ FRAZEOLOGII

– *WYBRANE ZAGADNIENIA*

Praca magisterska pani Ewy Klimkowej *Człowiek w świetle polskiej i czeskiej frazeologii – wybrane zagadnienia* składa się z dwóch części- teoretycznej i badawczej, zamkniętych w czterech rozdziałach.

Część pierwszą poświęca Autorka przedmiotowi frazeologii (rozd. I-II) oraz drugą analizom związków frazeologicznych w języku polskim i czeskim (rozd. III i IV). W części końcowej pracy zamieszcza podsumowania w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i czeskiej oraz bibliografia.

Opracowanie teoretyczne podejmuje kolejno:

- przedmiot frazeologii i podstawowy stan badań w zakresie frazeologii w oparciu o autorów polskich (rozd. I)
- źródła frazeologizmów w językach polskim i czeskim (rozd. II)
- różne w zależności od przyjętych kryteriów klasyfikacje związków frazeologicznych (rozd. II)
- rolę frazeologizmów (rozd. II)

Opracowanie analityczne natomiast otwiera przegląd stanu badań nad polską i czeską frazeologią, traktuje o frazeologizmach skupionych wokół zagadnień charakteru człowieka, wyrażania emocji i stanów psychicznych.

Zasadniczą z punktu samodzielności opracowania część pracy pani Ewy Klimkowej stanowi rozdział czwarty - ostatni, w którym Autorka prezentuje frazeologizmy odnoszące się do człowieka, a skupione wokół pól semantycznych takich jak serce, nerwy, itp. Tę część pracy uważam też za najciekawszą, głównie ze względu na dobór materiału badawczego.

Sporo wątpliwości budzi w niej jednak pomijanie przez Autorkę (niemal konsekwentne) sformułowań podkreślających, że przedmiotem dociekań jest zawarte we frazeologii dyskursywne ujęcie pewnych aspektów istnienia człowieka, ze wszystkimi konsekwencjami owej dyskursywności, jak nieuchronność metaforycznych ujęć, diachroniczność, itp. Innymi słowy badany jest sposób językowej konceptualizacji człowieka, nie zaś ów właśnie jako określony byt psychofizyczny. Konsekwencją takiego braku precyzji

w wyrażaniu myśli stanowią stylistyczne niespójności, bywa że o dość zabawnym charakterze, jak np. „*Ludzkie uczucia są także związane z wątrobą czy innymi częściami ciała...*” (s.50). Nie uczucia jednakowoż, ale sposób ich językowego obrazowania jako elementu pozajęzykowej rzeczywistości.

Kolejny dyskusyjny element prowadzonych analiz to pomijanie kwestii różnicy znaczeń wyrażen frazeologicznych w zależności od zmiany łączliwości składniowej czasownika. Np. frazeologizm „stracić serce *do*” oznacza zniechęcenie, podczas gdy stracić serce *dla* – formułowane przez Autorkę zakochanie się. Trzeba jednak zaznaczyć, że tego rodzaju niedociągnięć jest w pracy niewiele. Wątpliwości budzą także niektóre wyjaśnienia i tłumaczenia frazeologizmów. Np. *robić coś z emocji/ od emocji* wyjaśniane jako *robić coś wrażliwie, czule* (w kontekście możliwego wypowiedzenia „krzyczeć/ wrzeszczeć z emocji” trudno o wspomnianą czułość). Nadto odpowiednikiem czeskim miałyby być tu frazeologizm *pracovat s emociemi/ propadat emociím*. Wydaje się, że praca pani Evy Klimkovej mogłaby zyskać właśnie na śledzeniu różnic w obrazowaniu a nie na wyborze strategii poszukiwania adekwatności dla prezentowanych frazeologizmów. Uzasadnienie wyboru zasady prezentacji materiału badawczego pozostaje jednak kwestią rozmowy w trakcie obrony pracy.

Pomimo wymienionych wyżej uwag krytycznych trzeba zaznaczyć, że praca Pani Klimkovej w pełni realizuje wymagania stawiane pracom magisterskim. Stanowi bowiem dobrze skomponowaną całość, realizującą zaznaczone we wstępnej części cele, opartą na podstawowej w swoim zakresie literaturze przedmiotu oraz zawierającą samodzielnie i ze sporym nakładem pracy opracowaną część badawczą.

Istotnym walorem pracy pozostaje również, poza sformułowanym wyżej brakiem precyzji odnoszącym się do jednego aspektu części badawczej, jej ładna i komunikatywna polszczyzna.

Ocena: velmi dobre

Praga, 17.01.08